

İNGİLİZ DİLİ EĞİTİMİ ALANINDA YAYGIN BİR ŞEKİLDE KULLANILAN BAZI TERİMLERİN TÜRKÇE'YE AKTARIMI SORUNU

İsmail YAMAN¹ Emrah EKMEKÇİ²

ÖZET

Uygulamalı dilbilim çatısı altında ele alabileceğimiz İngiliz dili eğitimi alanı özellikle dilbilim ve psikoloji alanlarından çok sayıda terim içermektedir. Bu terimlerin çoğu yabancı kaynaklardan alındığı için Türkçeye aktarımları konusunda sorunlar çıkmaktadır. Bu durum da terimsel olarak çelişkiler doğurmaktadır. Nitel olarak tasarlanan ve doküman incelemesi yöntemini kullanan bu çalışma İngiliz dili eğitimi alanında İngilizceden Türkçeye aktarım noktasında sorun teşkil eden başlıca terimlerin tespitini, bu terimlere ilişkin ortaya konmuş Türkçe alternatif karşılıkların belirlenmesini ve sonunda incelenen terimler için en uygun görülen karşılığın önerilmesi adımlarını kapsamaktadır. Çalışma kapsamında tespit edilen ve Türkçe karşılıkları açısından incelenen terimler *authentic material*, *additive-subtractive bilingualism*, *code-switching*, *Common European Framework of Reference for Languages (CEFR)*, *corpus*, *critical age/period*, *extensive-intensive reading*, *face-threatening act*, *flipped learning*, *formative-summative assessment*, *fossilization*, *lingua franca*, *microteaching*, *minimal pair*, *scaffolding* ve *washback/backwash effect* kavramlarıdır. Söz konusu terimler tespit edildikten sonra iki farklı kaynaktan alınan İngilizce açıklamaları ayrıntılı bir şekilde incelenmiş ve terimlerin sözcükler bazında ortaya çıkan anlamı ve kastedilen anlamı netleştirilmiştir. Bu çerçevede ilgili terimlerin sözlük ve makale gibi farklı kaynaklarda yer alan farklı Türkçe karşılıkları değerlendirilmiş ve özellikle terimlerin kastettikleri anlamlar dikkate alınarak gerekçeli bir şekilde makul Türkçe karşılıklar önerilmiştir. Önerilen Türkçe karşılıkların bazıları alanyazında zaten var olan alternatifler arasından seçilirken bazıları da ilk kez önerilmiştir.

Anahtar sözcükler: İngiliz dili eğitimi, uygulamalı dilbilim, terim, İngilizce, Türkçe

A STUDY ON THE PROBLEM OF THE PROPER TRANSFER OF SOME COMMON ELT TERMS TO TURKISH

ABSTRACT

The field of English language teaching (ELT) under applied linguistics contains many terms from especially linguistics and psychology. There are problems about the transfer of these terms to Turkish because most of them are of foreign origin. This in turn brings about terminological confusion. This qualitative study is based on document review and encompasses the identification of the main terms in ELT that pose problems during their transfer to Turkish, the identification of their Turkish equivalents in the related literature, and finally suggesting the ideal equivalents for the terms. The terms in question under this study are *authentic material*, *additive-subtractive bilingualism*, *code-switching*, *Common European Framework of Reference for Languages (CEFR)*, *corpus*, *critical age/period*, *extensive-intensive reading*, *face-threatening act*, *flipped learning*, *formative-summative assessment*, *fossilization*, *lingua franca*, *microteaching*, *minimal pair*, *scaffolding* and *washback/backwash effect*. After these terms have been determined, their explanations in English from two different sources have been examined in detail; and the literal and intended meanings of the terms have been clarified. In this framework, different Turkish equivalents for the terms in various dictionaries and articles have been evaluated and a reasonable Turkish equivalent for each has been suggested considering especially their intended meanings. While some of the suggested Turkish equivalents have been

¹ Dr. Öğr. Üyesi, On Dokuz Mayıs Üniversitesi, İngiliz Dili Eğitimi Bölümü, e-posta: ismail.yaman@omu.edu.tr

² Dr. Öğr. Üyesi, On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Mütercimlik Tercümanlık Bölümü

selected from the existing alternatives in the literature, some have been suggested from scratch.

Keywords: English language teaching, applied linguistics, term, English, Turkish

GİRİŞ

Terim kelimesi Türk Dil Kurumu Sözlüğünde “Bir bilim, sanat, meslek dalıyla veya bir konu ile ilgili özel ve belirli bir kavramı karşılayan kelime, ıstılah” şeklinde tanımlanmaktadır (www.tdk.gov.tr). Vardar’a (1998) göre ise terim ‘Özel bir bilgi ya da etkinlik alanına, bir bilim, uygulayım ya da uzmanlık dalına özgü sözcük’ (s. 200) olarak ifade edilmektedir. Vardar (1998) terimlerin uzmanlar arasında etkin bir bildirişim sağlanması için gerekli, temel öğeler olduğunu, dilde geçerli olan çokanlamlılığa karşın terim alanında tek anlamlılığa yönelik görüldüğünü vurgulamaktadır.

Terim alanında tek anlamlılığa olan yönelik dilbilim ve psikoloji bilim dallarının bir araya gelip oluşturduğu dil eğitimi alanında da beklenmektedir. Ancak bu alana her iki bilim dalından da rahatlıkla terim girebilmektedir. İngiliz dili eğitimi alanı özelinde ise İngilizce ile ilgili dilbilim alanından, İngilizcenin öğretimi ve öğrenimi ile ilgili psikoloji alanından aktarılmış çok sayıda terim bulunmaktadır. Bu çerçevede dil eğitimi alanı uygulamalı dilbilim çatısı altında da ele alınabilir (Kocaman, 1998).

Türkiye’de İngiliz dili eğitimi alanında lisans düzeyinde eğitim veren onlarca üniversite bulunmaktadır. Lisansüstü düzeyde ise çok az sayıda üniversitede yüksek lisans ve doktora programı bulunmaktadır. Bu programlarda yürütülen derslerin birçoğunda kullanılan ders kitapları ve yararlanılan kaynak kitaplar İngilizce olduğu için alana özgü terimler çoğunlukla İngilizce olarak öğretilmekte ve öğrenilmektedir. Örneğin, Avrupa Konseyi (Council of Europe) tarafından 2001 yılında yayınlanan ve dil eğitimi bağlamında öğretim programları ve izlencelerin oluşturulması gibi pek çok sürece etkisi bulunan başvuru metninin İngilizce kısaltmasının (CEFR - Common European Framework of Reference for Languages), hem sınıf içi hem de sınıf dışı Türkçe konuşmalarda sıklıkla kullanıldığı görülmektedir. Tam bu noktada, terimler bağlamında İngilizcenin etkisini ve İngilizceden Türkçeye çevirinin sadece İngilizce öğretimi alanında değil, pek çok alanda terimsel karmaşa doğurduğunu söyleyebiliriz. Halbuki orijinal olarak İngilizce ortaya çıkmış bu tür terimlerin Türkçe karşılığı konusunda hemfikir olunabilse Türkçe ifadelerin arasına İngilizce terimler yerleştirme sıklığı azalacaktır. Zülfikar (1991) bu çerçevede İngilizcenin etkisini şu şekilde özetlemiştir: “Şimdi her geçen gün biraz daha ağırlaşan ve altından kalkılamayacak bir hâl alan durum İngilizce terimlerin dilimize olan akınıdır. Aslında bu yayılma yalnızca Türkçeyi değil, birçok çağdaş dünya dilini de etkisi altına almaktadır.” (s. 11).

İngilizceden Türkçeye aktarılan terimlerle ilgili en önemli sorunlardan birisi aynı terim için zaman içinde birden fazla alternatif Türkçe karşılığın üretilmiş olmasıdır. Bu da Türkçe kullanım bağlamında ciddi bir karmaşaya sebep olmaktadır. Özellikle teknolojinin son hızla gelişmesi ve yaygınlaşmasıyla birlikte, üretilen bilginin çok hızlı bir şekilde erişilebilir hâle geldiğini görüyoruz. Artık akademik çalışmaların önemli bir kısmı basılı değil, çevrimiçi olarak yayınlanmakta ve eskiye nazaran çok daha kısa zamanda çok daha fazla kişiye ulaşmaktadır. Bu da özellikle Türkçe karşılıkları tam olarak yerleşmemiş terimlerin çeşitlilik göstermesine neden olmaktadır. Terimlere Türkçe karşılık noktasında artık sözlükler arası farklılıkların yanında farklı bilimsel çalışmalarda da (makale, konferans bildirisi vb.) ciddi farklılıklar görmekteyiz.

Bazıları İngilizce terimin sözcüğü sözcüğüne Türkçe karşılıklarını kullanmayı tercih ederken bazıları da anlam odaklı bir karşılık kullanmayı tercih edebiliyor. Örneğin, son birkaç yılda İngiliz dili eğitimi alanından birçok araştırmacının dikkatini çekmeyi başaran *Flipped Learning* için *Tersine Yapılandırılmış Öğrenim*, *Ters Yüz Edilmiş Öğrenme*, *Evde Ders Okulda Ödev Modeli* gibi farklı alternatif Türkçe karşılıklar kullanılmaktadır. Bahsi geçen kullanımlar hakemli dergilerde yayınlanmış makalelerde veya kabul edilmiş lisansüstü tezlerde geçtiği için bunların herhangi biri hakkında 'yanlış' yorumunu yapmak hiç de kolay değildir. Ancak, terimlerin orijinal (İngilizce) hâllerinin tam olarak ne ifade ettiğini ortaya koyarak, bu bağlamda terimin kastettiği anlamı netleştirerek, Türkçenin yapısına ve mantığına daha uygun bir karşılığın kullanılması daha isabetli olabilir. Bu süreçte amaçlanan şey kesin bilgiler ortaya koymaktan çok tavsiye niteliğinde tespitler sunmak olmalıdır.

Bu terimsel sorun zaman zaman dil eğitimi ve dilbilim alanından araştırmacıların ilgi odağı olmuş ve İngilizce alan terimlerine yönelik Türkçe karşılıklar önerilmiştir. Bu tür çalışmaların bazıları makale formatında (bkz. Kocaman, 1990, 1991, 1992; Keçik ve Ülsever, 1994; vb.) bazıları ise sözlük olarak (bkz. Vardar, 1980; Kocaman ve Osam, 2000 Vardar, 2002; İmer, Kocaman ve Özsoy, 2011; Karaağaç, 2013; vb.) ürün haline getirilmiştir. Ayrıca alanla ilgili bazı kitap ve dokümanların ekler kısmında tek dilli veya iki dilli terim listeleri bulunmaktadır.

Kocaman (1990) Türk Dil Kurumu'nun özellikle 1980'den itibaren yapmış olduğu terim çalışmalarının önemine dikkat çekmiş ve sonrasında yaklaşık 2500 dilbilim terimini İngilizce ve Türkçe olarak sıralamıştır. Bu listeye bir sonraki yıl eklemeler yapan Kocaman (1991) oluşturduğu çerçevede salt dilbilim değil dil eğitimine dair terimlere de yer vermiştir. Keçik ve Ülsever (1994) ise yüzün üzerinde terime iki dilli olarak yer verdikleri bir dil öğretimi terimleri ön çalışması yapmışlar ve dil eğitimi bağlamında daha hedef odaklı bir çerçeve çizmişlerdir.

Berke Vardar dilbilim alanında terim çalışması yapan ve çalışmaları başvuru eseri olarak değerlendirilen başlıca isimlerden birisi olmuştur. İlk kapsamlı sözlük çalışmasını editörlüğünü yaptığı *Dilbilim ve Dil Bilgisi Terimleri Sözlüğü* (1980) adıyla; ikinci çalışmasını ise *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü* (2002) adıyla ürün haline getirmiştir. İmer, Kocaman ve Özsoy (2011) da *Dilbilim Sözlüğü* isimli çalışmaları ve Karaağaç (2013) ise *Dil Bilimi Terimleri Sözlüğü* çalışmalarıyla ilgili alana katkıda bulunmuşlardır. Başlık olarak bu çalışmanın kapsamına en uygun sözlük çalışmasını Kocaman ve Osam (2000) *Uygulamalı Dilbilim-Yabancı Dil Öğretimi Terimleri Sözlüğü* başlığıyla yapmıştır. Ancak bu çalışmanın kapsadığı terim sayısı itibarıyla bahsi geçen diğer sözlük çalışmalarından daha kısıtlı olduğu söylenebilir. Diğer sözlükler isim olarak dilbilim alanı odaklı olsa da uygulamalı dilbilim bağlamında dil eğitimi alanına yönelik çok sayıda terim de içermektedir.

Yukarıda bahsedilen sözlük çalışmalarına ek olarak, *Çeviri Sözlüğü* (Boztaş, 2003), *Eğitim Terimleri Sözlüğü* (Redhouse, 2010) ve *Akademik Terimler ve İfadeler Sözlüğü* (Yaman, 2016) gibi sözlük çalışmaları da İngiliz Dili Eğitimi alanına yönelik terimleri İngilizce ve Türkçe olarak sunmaları bakımından dikkate değerdir. Ayrıca *ELT & Linguistics Dictionary* (Tuncay, 2013) gibi alana yönelik terim çalışmasını tek dilli (İngilizce) açıklamalar şeklinde sunan sözlük çalışmaları da mevcuttur; ancak bu tür çalışmaların terimlerin Türkçe karşılıkları boyutuna doğrudan herhangi bir katkısı bulunmamaktadır.

Yukarıda bahsi geçen çalışmalar değerlendirildiğinde İngiliz dili eğitimi alanına yönelik yapılmış özel iki dilli terim çalışmalarının sayısının çok az olduğunu söyleyebiliriz. Var olan çalışmaların da çoğunlukla dilbilim terimleri kapsamında yürütüldüğünü görüyoruz. Bu bağlamda, bu çalışmanın ortaya koyacağı bulguların alandaki terim çalışmaları açısından önemli bir boşluğu dolduracağı ve Türkçedeki terim standartlaşmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Yukarıda bahsettiğimiz çerçeveye konumlandıracağımız bu çalışma aşağıdaki sorular etrafında şekillenmiştir:

1. İngiliz dili eğitimi alanında yaygın bir şekilde kullanılan terimlerin Türkçe karşılıkları farklılık gösteriyor mu?
2. Türkçe karşılıkları tek olmayan terimlerin başlıca örnekleri nelerdir?
3. Tespit edilen Türkçe terim çeşitliliğini tek bir terime indirgemek hangi alternatifler arasında ve hangi gerekçelerle mümkündür?

YÖNTEM

İngiliz dili eğitimi alanında yaygın bir şekilde kullanılan terimlerin Türkçeye aktarımına ilişkin sorunları ele alan bu betimsel çalışmada başlıca yöntem olarak doküman incelemesi kullanılmıştır. Nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan bu yöntem ‘araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar’ (Yıldırım ve Şimşek, 2013, p. 217). Var olan kayıt ve belgelerin incelenerek veri toplanmasını sağlayan bu yöntem Karasar (2005) tarafından belgesel tarama yöntemi olarak da adlandırılmıştır.

Belirlenen yöntem ışığında, öncelikle İngiliz dili eğitimi alanında sıklıkla kullanılan terimlere yönelik Türkçe karşılıklarda farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla dilbilim, uygulamalı dilbilim ve eğitim gibi ilgili alanlardan 7 farklı terim sözlüğü incelenmiştir. Buna ilaveten alan terimleri üzerine yazılmış 4 makale ve alanla ilgili bazı önemli kitap ve dokümanların ekler kısmında yer alan terim listeleri karşılaştırmalı olarak araştırmacılar tarafından taranmış ve farklılık gösteren başlıca terimler tespit edilmiştir. Bu adımı desteklemek amacıyla Türkiye’deki hakemli dergilerde yayınlanmış alanla ilgili makalelerin öz (abstract) ve anahtar sözcükler (keywords) kısımları taranmış ve incelenmiş olan terim sözlüklerinde kısmen bahsedilen veya hiç yer verilmeyen diğer bazı terimlere yönelik tespitlerde bulunulmuştur. Makalelerin tespitinde Ondokuz Mayıs Üniversitesi Kütüphanesi tüm kaynaklarında arama yapan ve TÜBİTAK Dergipark, diğer akademik hakemli dergiler ve güncel dergileri tarayan EBSCO veri tabanından yararlanılmıştır. 2005-2018 yılları arası esas olmak üzere güncel olarak Türkiye’deki hakemli dergilerde yayınlanmış Türkçe ve İngilizce özeti bulunan makaleler; “İngiliz Dili Eğitimi”, “İngilizce Eğitimi”, “İngilizce Öğretimi”, ve “İngiliz Dili Öğretimi” olarak dört anahtar kelimeyle taratılmıştır. Bu anahtar kelimelerden hareketle toplam 433 adet makale belirlenip makalelerin öz (abstract) ve anahtar sözcükler (keywords) kısımları incelenmiştir.

İkinci adım olarak tespit edilen terimlerin İngilizce orijinalleri, *Encyclopedic Dictionary of Applied Linguistics* (Johnson ve Johnson 1998), *Longman Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics* (Richards and Schmidt, 2002) ve *An A-Z of ELT* (Thornbury, 2006) gibi alanla ilgili terim bazında bilgi ortaya koyan başlıca kaynaklarda taranmış ve terimlerin

kastettikleri anlam ve boyutlar daha net ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu çerçevede ortaya çıkan durum üzerinden ise söz konusu terimlere yönelik Türkçede kullanılabilir karşılık önerileri gerekçeleriyle birlikte sunulmuştur.

BULGULAR

Yapılan kaynak taramaları ve incelemeler sonucunda Türkçeye aktarım şekli konusunda farklı kaynaklarda ihtilaf bulunan İngiliz dili eğitimi alanında yaygın bir şekilde kullanılan terimlerden bazıları ve aktarımdaki bu terimsel farklılıkları giderme noktasında sunulan gerekçeli öneriler aşağıda alfabetik sırayla başlıklar halinde sunulmuştur.

Authentic Material

Çalışmada incelenen ilk terim Tablo 1'de de görüldüğü üzere *authentic material* terimidir. Tabloda İngilizce açıklamaları verilen terim; özellikle dil eğitiminde kullanılma amacıyla geliştirilmemiş, günlük hayatın bir parçası olan gazete, magazin, haber, reklam veya şarkılardan olduğu gibi alınmış ve ilgili dilin anadil konuşurları için oluşturulmuş ders malzemelerini işaret etmektedir.

Tablo 1. Terim 1- Authentic Material

Terim: Authentic Material	
İngilizce açıklama:	
Richards ve Schmidt (2002)	...in language teaching, the use of materials that were not originally developed for pedagogical purposes, such as the use of magazines, newspapers, adversitesements, news reports, or songs (s. 42).
Thornbury (2006)	A classroom text is authentic if it was originally written for a non-classroom audience (s. 21).
Türkçe karşılığı:	
Kocaman (1991)	gerçeklik (authenticity) (s. 146)
Keçik ve Ülsever (1994)	özgün metin (authentic text) (s. 305)
Kocaman ve Osam (2000)	gerçeklik (authenticity) (s. 134)
Redhouse (2010)	gerçek malzeme (s. 25); özgün metin (authentic text) (s. 25)
Yaman (2016)	özgün/gerçek materyal (s. 226)
Temizyürek ve Birinci (2016)	otantik materyal (s. 54)
Kaçmaz ve Aksu Ataç (2017)	özgün materyal (s. 1311)
Önerilen	özgün ders malzemesi

Tablo 1'de görüldüğü üzere, terim için *gerçek malzeme*, *gerçek materyal*, *özgün materyal*, ve *otantik materyal* gibi karşılıklar kullanılmıştır. Ancak *gerçek malzeme/materyal* ifadeleri sınıfta kullanılacak gerçek nesne, model veya maketleri (realia) çağrıştırmakta ve terimden kastedilen anlamdan uzaklaşmaktadır. *Otantik materyal* ifadesi ise ödüncleme yoluyla alınmış olup Türkçe terim izlenimi vermemektedir. Mevcut alternatifler arasında, her ne kadar *özgün*

materyal kavramı da ‘özgün’ kelimesinin anlamından ötürü sanki daha önce bir yerde kullanılmamış ya da belli birisi tarafından üretilmiş ve bir benzeri olmayan izlemi verse de ‘materyal’ kelimesiyle birleşince terimin orijinalinin kastettiği anlamı yakın şekilde karşılamaktadır. Hatta, ‘materyal’ kelimesine Türkçe karşılık olarak ‘ders malzemesi’ ifadesinin kullanımı daha uygun olacaktır. Dolayısıyla, *authentic material* terimi için Türkçe *özgün ders malzemesi* karşılığının kullanılmasını öneriyoruz.

Additive- Subtractive Bilingualism

İkinci olarak incelenen *additive-subtractive bilingualism* terimleridir. *Additive bilingualism* terimi bireyin öğrendiği ikinci dilin ana diline tehdit oluşturmadığı ve onun yerini almadığı; aksine ana dili destekler nitelikte ikidilliliği işaret etmektedir. *Subtractive bilingualism* ise *additive bilingualism* teriminin aksine bireyin ikinci dili öğrenmesi sürecinde ana dilinin yavaş yavaş tehdit altına girmesi ve ana diliyle birlikte kültürünü de kaybetme tehlikesiyle karşılaşma durumunu ifade etmektedir. Söz konusu terimlere ilişkin Türkçe karşılık çeşitliliği aşağıda sunulmuştur.

Tablo 2. Terim 2- Additive- Subtractive Bilingualism

Terim: Additive- Subtractive Bilingualism	
İngilizce açıklama:	
Richards ve Schmidt (2002)	Additive Bilingualism: A form of bilingual education in which the language of instruction is not the mother tongue or home language of the children, and is not intended to replace it. In an additive bilingual education programme the first language is maintained and supported (s. 10-11). Subtractive Bilingualism: When the language of instruction is likely to replace the children’s first language, this is called subtractive bilingualism (s. 11).
Thornbury (2006)	Additive Bilingualism: ...the second language is added to the first without threatening the speaker’s first language identity (s. 25). Subtractive Bilingualism: ... subtractive bilingualism, in which the second language replaces the first (which is often a minority language), thereby threatening the speaker’s first language identity (s. 25).
Türkçe karşılığı:	
Kocaman (1991)	ekleyici iki dilli eğitim (additive bilingual education) (s. 146)
Kocaman (1992)	kazançlı ikidillilik (additive bilingualism) (s. 115) kayıplı ikidillilik (subtractive bilingualism) (s. 115)
Kocaman ve Osam (2000)	eklemeli iki dilli eğitim (additive bilingual education) (s. 133) çıkarmalı ikidilli (subtractive bilingual) (s. 147)
Redhouse (2010)	eklemeli iki dilli eğitim (additive bilingual education) (s. 15)
Mergen (2010)	ekleyici ikidillilik (additive bilingualism) (s. 20) eksiltici ikidillilik (subtractive bilingualism) (s. 20)
Yaman (2016)	anadilin ön plana çıktığı ikidillilik (additive bilingualism) (s. 214) anadilin arka plana atıldığı ikidillilik (subtractive bilingualism) (s. 397)
Oruç (2016)	kazançlı ikidillilik (additive bilingualism) (s. 285) kayıplı ikidillilik (subtractive bilingualism) (s. 286)
Bican	eklemeli ikidillilik (additive bilingualism) (s. 120)

(2017)	eksiltici ikidillilik (subtractive bilingualism) (s. 119)
Çetinkaya (2017)	eklemeli ikidillilik (additive bilingualism) (s. 374) çıkarmalı ikidillilik (subtractive bilingualism) (s. 374)
Tureng (2018)	kazançlı ikidillilik (additive bilingualism) (1) kayıplı ikidillilik (subtractive bilingualism) (2) çıkarmalı ikidillilik (subtractive bilingualism)
Önerilen	kazançlı ikidillilik (additive bilingualism) kayıplı ikidillilik (subtractive bilingualism)

Tablo 2’de görüldüğü üzere, söz konusu terimler için farklı Türkçe karşılıklar kullanılmıştır. Bu karşılıklar arasında *additive bilingualism* için *eklemeli*, *ekleyici*, *kazançlı* ve *ana dilin ön plana çıktığı ikidillilik* gibi karşılıklar kullanılmıştır. Aynı şekilde, *subtractive bilingualism* için ise *çıkarmalı*, *kayıplı*, *eksiltici* ve *ana dilin arka plana atıldığı ikidillilik* karşılıkları alanyazında yer bulmuştur. Terimlerin İngilizce açıklamalarında belirtildiği üzere ikidillilik sürecinde öğrenilen dilin herhangi bir şekilde eklenmesi ya da ana dilin çıkarılması veya eksilmesi söz konusu değildir. *Additive bilingualism* kapsamında ikinci dil edinimi devam ederken ana dile ilişkin bilgi ve beceriler de desteklenir ve artar. Dolayısıyla bu süreç iki taraflı bir kazanca dönüşür. *Subtractive bilingualism* kapsamında ise ikinci dil edinimi devam ederken anadile ilişkin bilgi ve beceriler yeterince desteklenmez ve körelmeye başlar. Dolayısıyla bu süreç ana dil aleyhinde bir kayba dönüşür. Bu nedenle terimlerin anlamlarına en yakın bulduğumuz *kazançlı ikidillilik (additive bilingualism)* ve *kayıplı ikidillilik (subtractive bilingualism)* karşılıklarıdır.

Code-switching

Türkçeye aktarım sorunu bulunan bir diğer terim ise *code-switching* terimidir. Bu terimle kastedilen kişinin bir dilde konuşurken başka bir dile ya da aynı dil içerisinde başka bir şiveye/ağıza geçiş yapmasıdır. Söz konusu terimle ilgili sözlük ve araştırmalarda geçen Türkçe karşılıklarda farklılıklar göze çarpmaktadır.

Tablo 3. Terim 3- Code-switching

Terim: Code-switching	
İngilizce açıklama:	
Richards ve Schmidt (2002)	A change by a speaker (or writer) from one language or language variety to another one (s. 81).
Thornbury (2006)	...borrowing a word or expression from one's first language (s. 35).
Türkçe karşılığı:	
Kocaman ve Osam (2000)	düzenek kaydırma (s. 135)
Mergen (2010)	düzenek değiştirimi (s. 5)
İmer, Kocaman, Özsoy (2011)	kod/düzenek değiştirimi (s. 312)
Ataş (2012)	dilsel kod değiştirimi
Karaağaç (2013)	kod değiştirme (s. 900)
Yaman	dil dizgeleri arası değişiklik yapma (s. 246)

(2016)	
Tureng (2018)	(1) dil kaydırma (2) dil değiştirme (3) düzenek kaydırma
Önerilen	dilsel dizge değiştirme

Tablo 3'te belirtildiği gibi, bu terimin Türkçe karşılığı olarak kod/düzenek değiştirme, düzenek kaydırma, düzenek değiştirimi, dil kaydırma/değiştirme ve dil dizgeleri arası değişiklik yapma gibi terimler kullanılmıştır. Görüldüğü gibi araştırmalarda, terimin Türkçe karşılığı olarak ya İngilizcesinden esinlenerek *kod değiştirme* ya da *düzenek değiştirme* şeklinde kullanılmıştır. Düzenek kelimesinin anlamı Türk Dil Kurumu (TDK) sözlüğünde *mekanizma* olarak verilmiştir. Halbuki, dil bir mekanizmadan çok sistemler bütünüdür. Buradan hareketle, yine TDK sözlüğünde “Bir bütün oluşturacak biçimde birbirine bağlı öğelerin bütünü, manzume, sistem” olarak tanımlanan *dizge* kelimesinin dil bağlamında kullanımı ve söz konusu terimin karşılığı olarak *dilsel dizge değiştirme* teriminin çok daha yerinde olacağını düşünmekteyiz.

Common European Framework of Reference for Languages (CEFR)

Common European Framework of Reference for Languages ifadesi 2001 yılında Avrupa Konseyi tarafından yayımlanan bir dokümanın ismini oluşturmaktadır. Söz konusu doküman birçok ülkede dil eğitim politikalarına zemin oluşturmuştur. Söz konusu çerçeve metni tüm Avrupa ülkelerinde dil eğitimi alanında müfredat, izlençe, yöntem, değerlendirme, sınavlar ve ders kitapları gibi alanlarda ortak bir zemin oluşturup, dil eğitiminde standartlaşmayı amaçlamaktadır. Aşağıdaki tabloda bu ifade için kullanılan çeşitli Türkçe karşılıklar mevcuttur.

Tablo 4. Terim 4- Common European Framework of Reference for Languages (CEFR)

Terim: Common European Framework of Reference for Languages (CEFR)	
İngilizce açıklama:	
(Council of Europe, 2001)	The Common European Framework provides a common basis for the elaboration of language syllabuses, curriculum guidelines, examinations, textbooks, etc. across Europe (s. 1).
Thornbury (2006)	...the Common European Framework of Reference for Languages is the result of many years' research and consultation by the Council of Europe (representing over forty countries). It is intended to provide a common basis for language education in such areas as curriculum design, methodology and assessment. One of its achievements has been to devise a comprehensive description of the components of language proficiency at all levels and across a range of skills. (s. 34).
Türkçe karşılığı:	
Yücel (2006)	Avrupa Ortak Başvuru Metni (s. 110)
Avrupa Konseyi (2009)	Diller için Avrupa Ortak Çerçeve Programı (s. 1)
Arslan ve Coşkun (2012)	Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (s. 1)
Mirici (2015)	Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı (s. 42)
Yaman	Avrupa Ortak Dil Çerçeve Programı (s. 248)

(2016)	
Tureng (2018)	(1) Avrupa Konseyi Ortak Dil Kriterleri (2) Avrupa Ortak Dil Kriterleri
Önerilen	Diller için Avrupa Ortak Çerçeve Programı

Tablo 4'te görüldüğü gibi, bu ifade için *Avrupa Ortak Dil Çerçeve Programı*, *Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı*, *Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı*, *Avrupa Konseyi Ortak Dil Kriterleri* ve *Avrupa Ortak Dil Kriterleri* gibi karşılıklar kullanılmıştır. Ortak çerçeve programında sadece öğretim ya da ortak dil ölçütleri yer almamakta; aynı zamanda öğrenme, değerlendirme, çokkültürlülük ve çokdillilik gibi boyutlar da yer almaktadır. Bu nedenle ifadenin Türkçe karşılığının tüm bu boyutları da kapsayacak şekilde oluşturulmasının uygun olacağı düşüncesindeyiz. Aynı zamanda metnin Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından 2009 yılında yayınlanan çevirisinde de kullanılan *Diller için Avrupa Ortak Çerçeve Programı* ifadesinin standart bir şekilde kullanılmasının terimsel tutarlılık açısından doğru olacağı kanaatindeyiz.

Corpus

Corpus terimi, bir dilin kendi doğal ortamında türlü kullanım alanlarından (yazılı ya da sözlü dil) alınmış örneklerinin dil araştırmalarında kullanılmak üzere bilgisayar tarafından okunabilecek biçimde bir araya getirilmesini ifade etmektedir.

Tablo 5. Terim 5- Corpus

Terim: Corpus	
İngilizce açıklama:	
Richards ve Schmidt (2002)	A collection of naturally occurring samples of language which have been collected and collated for easy access by researchers and materials developers who want to know how words and other linguistic items are actually used (s. 126).
Thornbury (2006)	A corpus (plural corpora) is a collection of actually occurring texts (either spoken–or written) stored and accessed by means of computers and useful for investigating language use. (s. 56).
Türkçe karşılığı:	
Kocaman ve Osam (2000)	bütünce (s. 136)
Vardar (2002)	derlem (s. 53)
İmer, Kocaman, Özsoy (2011)	bütünce (s. 315)
Karaağaç (2013)	bütünce, derlem (s. 216-271)
Ruhi (2013)	derlem (s. 9)
Yaman (2016)	derlem (s. 255)
Tureng (2018)	(1) verilik (2) bütünce
Önerilen	Derlem

Tablo 5'te görüldüğü gibi, söz konusu terim için *derlem*, *bütünce*, *verilik* gibi karşılıklar kullanılmaktadır. Terimin orijinal anlamı dikkate alındığında bu karşılıkların hepsinin mantuksal bir geçerliliği var. Ancak, dildeki değişik ortamlardaki farklı kullanımların bir araya getirilip toplanması anlamını en iyi veren ifadenin *derlem* terimi olduğunu düşünüyoruz.

Critical Age/Period

Critical age/period terimi, bir çocuğun dili kolayca, hızlıca ve mükemmel bir şekilde doğal olarak edindiği dönemi işaret etmektedir. Yani terim tamamen dil edinimiyle ilgili bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu terim de Türkçe karşılığı itibariyle çeşitlilik göstermektedir.

Tablo 6. Terim 6- Critical Age/Period

Terim: Critical Age/Period	
İngilizce açıklama:	
Snow ve Hoefnagel-Höhle (1978)	The critical period hypothesis holds that first language acquisition must occur before cerebral lateralization is complete, at about the age of puberty. (s. 1114).
Richards ve Schmidt (2002)	The period during which a child can acquire language easily, rapidly, perfectly, and without instruction (s. 134).
Türkçe karşılığı:	
Kocaman (1991)	kritik dönem (s. 146)
Kocaman ve Osam (2000)	eşik dönemi (s. 137)
Redhouse (2010)	kritik dönem (s. 63)
Yaman (2016)	kritik dönem (s. 257)
Tureng	(1) kritik dönem varsayımı (2) eşik dönem varsayımı
Önerilen	edinim eşiği/dönemi

Yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere, *critical age/period* terimi için Türkçe karşılık olarak *eşik dönem* ya da *kritik dönem* terimleri tercih edilmektedir. Ancak eşik ya da kritik dönem ifadeleri ilk bakışta dil edinimiyle doğrudan ilgili kavramlar gibi gözükmemektedir. Bu nedenle bu terim için Türkçe karşılık olarak doğrudan dilbilim ve dil edinimiyle ilgili olmasından hareketle *edinim eşiği/dönemi* ifadesinin kullanılmasını öneriyoruz.

Extensive-Intensive Reading

Extensive-intensive reading terimleri de çeşitli Türkçe karşılıklarıyla kullanılan terimler arasındadır. Aşağıdaki İngilizce açıklamalarından da anlaşılacağı üzere *extensive reading* terimi okuma alışkanlığı kazan(dır)mak, kelime ve yapı bilgisini geliştirmek, daha çok uzun metinlerin bir eğlence amaçlı okunmasını işaret etmektedir. *Intensive reading* terimi ise genellikle daha yavaş ve detaylara dönük okuma yaparak okuyucunun daha fazla konsantre olarak okumasını vurgulamaktadır.

Tablo 7. Terim 7- Extensive-Intensive Reading

Terim: Extensive-Intensive Reading	
İngilizce açıklama:	
Richards ve Schmidt (2002)	Extensive reading: ...reading in quantity and in order to gain a general understanding of what is read. It is intended to develop good reading habits, to build up knowledge of vocabulary and structure, and to encourage a liking for reading (s. 193-194). Intensive reading: ...is generally at a slower speed, and requires a higher degree of understanding than extensive reading (s. 194).
Thornbury (2006)	Extensive reading: ... means the more leisurely reading of longer texts, primarily for pleasure, or in order to accumulate vocabulary, or simply to develop sound habits of reading (s. 191). Intensive reading: ... applies to the way short texts are subject to close and detailed classroom study.
Türkçe karşılığı:	
Keçik ve Ülsever (1994)	okul dışı okuma etkinliği (extensive reading) (s. 306) sınıf içi okuma (intensive reading) (s. 307)
Kocaman ve Osam (2000)	yaygın okuma (extensive reading) (s. 138) yoğun okuma (intensive reading) (s. 140)
Redhouse (2010)	yaygın okuma (extensive reading) (s. 95) yoğun okuma (intensive reading) (s. 134)
Yaman (2016)	yaygın okuma (extensive reading) (s. 283) yoğun okuma (intensive reading) (s. 313)
Tureng (2018)	(1) kapsamlı okuma (extensive reading) (2) yaygın okuma (extensive reading) yoğun okuma (intensive reading)
Önerilen	serbest okuma (extensive reading) odaklı okuma (intensive reading)

Görüldüğü üzere *extensive reading* terimi için *okul dışı okuma etkinliği*, *yaygın okuma* ve *kapsamlı okuma* gibi karşılıklar kullanılmaktadır. Ancak, yukarıda yaptığımız açıklamadan da anlaşılacağı üzere söz konusu terim sadece okul dışında yapılan bir okuma değildir. Okul içerisinde de bu tip okumalar yapılabilir. *Yaygın* ya da *kapsamlı* ifadeleri de tam olarak yapılan açıklamayı karşılamamaktadır. Bu nedenle, *extensive reading* terimi için 'serbest okuma' ifadesini Türkçe karşılık olarak önermekteyiz. Aynı şekilde *intensive reading* terimi için *sınıf içi okuma* ve *yoğun okuma* ifadeleri kullanılmaktadır. Halbuki, söz konusu terimin açıklamalarından sadece sınıf içi okuma olarak nitelendiremeyeceğimiz anlaşılmaktadır. *Yoğun okuma* kavramı ise okuma sıklığı ile karışabileceğinden bu terime *odaklı okuma* karşılığını öneriyoruz.

Face-threatening Act

Face-threatening act terimi de çok farklı Türkçe karşılıklara sahip olan ve Nezaket Kuramı (Politeness Theory) içinde yer alan bir terimdir. Terimin İngilizce açıklamalarından anlaşılacağı üzere; *face-threatening act* iletişim esnasında konuşan ya da dinleyen kişinin yüzüne karşı potansiyel tehdit oluşturabilecek söz eylemleri işaret etmektedir. Örneğin, özür dilemek özür dileyen kişinin imajını zedeleyebilirken, şikâyetlerde ise şikâyeti dinleyen/alan

kişinin imajına zarar gelebilir. *Rica* etme ve *söz verme* söz eylemlerinde de benzer zedelenmeler ortaya çıkabilir.

Tablo 8. Terim 8- Face-threatening Act

Terim: Face-threatening Act	
İngilizce açıklama:	
Richards ve Schmidt (2002)	A speech act that is potentially threatening to the face of the speaker or hearer or threatening to the speaker or hearer's freedom of action. For example, apologies are potentially threatening to the good image of the speaker, while complaints are threatening to the good image of the hearer; requests potentially threaten the freedom of action of the hearer, while promises threaten freedom of the action of the speaker (s. 196).
Thornbury (2006)	...politeness also means showing respect for other people's face. Face is defined in two ways: it is the desire to be appreciated (called positive face), and it is the desire not be imposed upon called negative face). ... Requests and invitations are face threatening acts (FTAs) since they expose both the speaker and the addressee to the risk of a refusal (s. 169).
Türkçe karşılığı:	
Doğançay-Aktuna (1997)	tehdit/mahcup edici söylem (s. 135)
Işık (2003)	tehdit edici eylem (s. v)
Kansu-Yetkiner (2008)	mahcup edici söz eylemler (s. 35)
Sato (2010)	imge zedeleyici edimler (s. 173)
İmer, Kocaman, Özsoy (2011)	yüze yönelik tehdit (face threat) (s. 320)
Başaran (2013)	yüzü tehdit edici eylem (s. 76)
Güven (2015)	yüze yönelik tehdit (face threat) (s. 17)
Önerilen	mahcup edici söylem

Face-threatening act terimi için *yüze yönelik tehdit*, *yüzü tehdit edici eylem*, *tehdit edici eylem*, *imge zedeleyici edimler* ve *mahcup edici söz eylemler* gibi ifadeler kullanılmıştır. Açıklamalardan, söz eylemlerin karşılığında konuşmacının ya da dinleyenin maruz kalabileceği olumlu ya da olumsuz durumlar anlaşılmaktadır. Örneğin birinden bir şey rica ederken her zaman rica edilen şeyin yapılmama ve reddedilme olasılığı mevcuttur. Ricası reddedilen bir kişi mahcubiyet durumu yaşayabilmektedir. Dolayısıyla *face-threatening act* terimi için bu anlamları kapsayıcı nitelikte *mahcup edici söylem* ifadesinin kullanımının daha yerinde olacağı kanaatindeyiz.

Flipped Learning

Flipped Learning terimi son yıllarda hem dünyada hem de Türkiye'de eğitim alanında sıkça duyulan ifadelerden bir tanesidir. Ancak aşağıdaki tabloda da görüleceği üzere söz konusu terim için oldukça farklı ifadeler Türkçe karşılık olarak kullanılmaktadır.

Tablo 9. Terim 9- Flipped Learning

Terim: Flipped Learning

İngilizce açıklama:	
Tucker (2012)	... With teacher-created videos and interactive lessons, instruction that used to occur in class is now accessed at home, in advance of class. Class becomes the place to work through problems, advance concepts, and engage in collaborative learning (s. 82)
Flipped Learning Network (2014)	Flipped Learning is a pedagogical approach in which direct instruction moves from the group learning space to the individual learning space, and the resulting group space is transformed into a dynamic, interactive learning environment where the educator guides students as they apply concepts and engage creatively in the subject matter.
Türkçe karşılığı:	
Ekmekçi (2014)	tersten yapılandırılmış öğrenme (s. 1v)
Demiralay ve Karataş (2014)	evde ders okulda ödev yöntemi (s. 333)
Kardaş ve Yeşilyaprak (2015)	teknoloji destekli esnek öğrenme (s. 106)
Yaman (2016)	tersine yapılandırılmış öğrenim, evde ders okulda ödev yöntemi (s. 289)
Durak (2017)	ters yüz öğrenme (s. 1056)
Sever ve Sever (2017)	çevrilmiş öğrenme (s. 509)
Yıldız, Sarsar ve Ateş Çobanoğlu (2017)	dönüştürülmüş sınıf (flipped classroom) (s. 76)
Tureng (2018)	ters yüz edilmiş sınıf
Önerilen	evde ders okulda pekiştirme yöntemi

Flipped Learning ifadesi aslında eğitimde yeni bir tekniğe gönderme yapmaktadır. Bu teknikte; öğrencilerin pasif, öğretmenin aktif olduğu ve öğretmenin sınıf içerisinde tüm sınıfa yönelik ders anlatması durumunun yerini öğrencinin aktif, öğretmenin öğrenciye kılavuzluk edip yardımcı olan rolünü üstlendiği bir duruma bırakması hedeflenir. Öğretmenin okulda gruba yönelik ders anlatmakta harcadığı zamanı, yine okulda bireylere yönelik dinamik ve etkileşimli bir şekilde harcaması amaçlanır. Geleneksel öğretmen merkezli ders anlatımı ise teknolojidten yararlanılarak öğretmenin hazırladığı ders videolarıyla öğrencilerin evlerinde sağlanır. Böylelikle okuldaki dersler, tamamen konuyla ilgili daha fazla alıştırma, pekiştirmeye ve daha fazla bireysel etkileşime odaklanır. Söz konusu terimle ilgili *tersine yapılandırılmış öğrenim*, *tersten yapılandırılmış öğrenme*, *ters yüz öğrenme*, *çevrilmiş öğrenme*, *teknoloji destekli esnek öğrenme*, *evde ders okulda ödev yöntemi*, *dönüştürülmüş sınıf* ve *ters yüz edilmiş sınıf* gibi farklı karşılıklar kullanılmaktadır. Aslında *Flipped Learning* kavramı öğrenmeden ziyade yöntem ile ilgilidir. Terimde bulunan *Learning* kelimesinden dolayı öğrenmeyle olan ilişkilendirme yerine kullanılacak terimin yöntem odaklı olması gerektiği kanaatindeyiz. Kullanılmakta olan mevcut terimler arasında *evde ders okulda ödev yöntemi* terimin orijinalinin kastettiği anlama oldukça yakındır. Ancak, ödev ifadesi okulda geçirilen zamanın tümünün ödevlere ayrıldığı gibi bir yanlış anlaşılma sebebiyet verebilir. Bu çerçevede, *evde ders okulda pekiştirme yöntemi* karşılığının daha isabetli olacağını düşünüyoruz.

Formative-Summative Assessment

Formative assessment ve *summative assessment* sadece dil eğitimi alanında değil eğitimin bütün alanlarında ölçme-değerlendirme bağlamında sıklıkla kullanılan değerlendirme türlerindedir. İngilizce orijinallerini sözcüğü sözcüğüne çevirdiğimizde *biçimlendirici/şekillendirici* ve *özetleyici* gibi karşılıklara ulaşıyoruz. Bu terimlerin sözlük anlamları ve kastedilen anlamları arasında farklar olması Türkçe kullanımlarda da farklılıklar ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

Tablo 10. Terim 10- Formative-Summative Assessment

Terim: Formative- Summative Assessment	
İngilizce açıklama:	
Richards ve Schmidt (2002)	Formative Assessment: A test that is given during a course of instruction and that informs both the student and the teacher how well the student is doing. A formative test includes only topics that have been taught, and shows whether the student needs extra work or attention (formative test) (s. 210). Summative Assessment: A test given at the end of a course of instruction, that measures or “sums up” how much a student has learned from the course. A summative is usually a graded test, i.e. it is marked according to a scale of set of grades (summative test) (s. 529).
Brown (2004)	Formative Assessment: Evaluating students in the process of “forming” their competencies and skills with the goal of helping them to continue that growth process. The key to such formation is the delivery (by the teacher) and internalization (by the student) of appropriate feedback on performance, with an eye toward the future continuation (or formation) of learning (s. 6). Summative Assessment: ...aims to measure, or summarize, what a student has grasped, and typically occurs at the end of a course or unit of instruction (s. 6).
Türkçe karşılığı:	
Kocaman ve Osam (2000)	izlemsel değerlendirme (formative assessment) (s. 138) sonuç özetleyici sınav (summative assessment) (s. 147)
Redhouse (2010)	biçimlendirici değerlendirme (s. 103) sonuç özetleyici değerlendirme (s. 251)
Munzur (2014)	toplam değerlendirme (s. 71)
Yaman (2016)	biçimlendirici değerlendirme (s. 291) düzey belirleyici (özetleyici) değerlendirme (s. 398)
Erdem ve Toy (2017)	süreç değerlendirmesi (formative assessment) (s. 259) ürün değerlendirmesi (summative assessment) (s. 277)
Tureng (2018)	(1) süreç değerlendirme (formative assessment) (2) biçimlendirici değerlendirme (formative assessment) (1) sonuç değerlendirme (summative assessment) (2) özetleyici değerlendirme (summative assessment)
Önerilen	süreç değerlendirme (formative assessment) sonuç değerlendirme (summative assessment)

Tablo 10’da görüldüğü üzere, bazı araştırmacılar tarafından bu şekilde Türkçe karşılıklar kullanıldığı açıktır. Ancak, terimlerin İngilizce tanımlarından yola çıkarsak, *formative assessment* kapsamında sürecin değerlendirilmesinin ön plana çıktığını, *summative assessment*

bağlamında ise sürecin sonundaki durumun değerlendirildiğini görüyoruz. Bu çerçevede, kelime anlamlarını değil kastedilen anlamları dikkate alarak *formative assessment* için *süreç değerlendirme*, *summative assessment* için ise *sonuç değerlendirme* terimlerinin kullanılmasının daha isabetli olacağını düşünüyoruz.

Fossilization

Türkçe kullanım itibariyle farklılıklar barındıran diğer bir terim ise dilde yapılan hatalar bağlamında çözülmesi zor durumlar ortaya koyan *fossilization* kavramıdır. Bu kavramla kastedilen şey çok açık olmasına rağmen yine de terminolojik açıdan Türkçede bir fikir birliği sağlanamamıştır.

Tablo 11. Terim 11- Fossilization

Terim: Fossilization	
İngilizce açıklama:	
Johnson ve Johnson (1998)	Fossilization is the phenomenon whereby linguistic items (particularly erroneous ones) become permanent in a learner's INTERLANGUAGE (s. 135).
Richards ve Schmidt (2002)	A process which sometimes occurs in which incorrect linguistic features become a permanent part of the way a person speaks or writes a language (s. 230).
Türkçe karşılığı:	
Hişmanoğlu (2007)	kemikleşmiş hata (fossilized error) (s. 98)
Demirezen (2008)	kemikleşmiş hatalar (fossilized errors) (s. 73)
İmer, Kocaman, Özsoy (2011)	kemikleşmiş biçim (s. 321)
Karaağaç (2013)	donuklaşma (s. 907)
Eriş (2013)	fosilleşme (s. ii)
Badem (2014)	fosilleşme (s. iii)
Yaman (2016)	kemikleşmiş hatalar (fossilized errors) (s. 291)
Önerilen	kemikleşme

Tablo 11'deki tanımlardan da anlaşılacağı üzere *fossilization* terimi dil öğrenme veya edinme sürecinde yanlış bilgilerin kalıcı hale gelmesini tanımlıyor. Türkçede *kemikleşme*, *donuklaşma*, *fosilleşme* gibi karşılıklarla ifade edilen bu terim için anlam olarak en uygun *kemikleşme* karşılığının kullanılabileceğini düşünüyoruz. *Donuklaşma* kavramının anlam olarak dil öğrenme-edinme sürecinde yapılan ısrarcı hatalar bağlamında kullanımının çok uygun olmadığını ve *fosilleşme* kavramının ise zaten orijinal terimden ödünçleme yoluyla Türkçeye aktarıldığını söyleyebiliriz.

Lingua Franca

Tespit ettiğimiz bir diğer terim ise İtalyanca kökenli *lingua franca* kavramıdır. Bu terim son yıllarda İngilizcenin tüm dünyada özellikle ikinci dil ve yabancı dil olarak inanılmaz bir

kullanıcı sayısına ulaşmasıyla birlikte, bu popüler dilin dünya çapındaki statüsünü ifade etmek için kullanılır hâle gelmiştir.

Tablo 12. Terim 12- Lingua Franca

Terim: Lingua Franca	
İngilizce açıklama:	
Richards ve Schmidt (2002)	A language that is used for communication between different groups of people, each speaking a different language (s. 309).
Seidlhofer (2011)	...any use of English among speakers of different first languages (English as a lingua franca) (s. 7)
Türkçe karşılığı:	
Kocaman (1991)	geçer dil (s. 147)
Kocaman ve Osam (2000)	geçerli dil (s. 60)
Redhouse (2010)	ortak iletişim dili (s. 157)
İmer, Kocaman, Özsoy (2011)	geçer dil (s. 329)
Karaağaç (2013)	ortak iletişim dili (s. 914)
Kanık (2013)	lingua franca (s. 1059)
İnceçay ve Akyel (2014)	ortak dil (s. 1)
Önen (2014)	lingua franca (s. vi)
Yaman (2016)	ortak dil (s. 326)
Tureng (2018)	(1) ortak dil (2) geçer dil (3) köprü dil (4) ortak iletişim dili
Önerilen	ortak iletişim dili

İtalyanca aslı ‘Frenk dili’ anlamına gelen bu terim yukarıda verilen tanımlardan da anlaşılacağı üzere farklı anadillerine sahip insanların iletişim kurmak için kullandıkları bir ortak iletişim dilini tanımlamaktadır. Farklı kaynaklarda anlam itibarıyla mantıklı duran *geçerli dil*, *geçer dil*, *ortak dil*, *köprü dil* gibi Türkçe karşılıklar kullanılmıştır. Bazı kaynaklarda ise terimin orijinal hâline dokunulmamış ve Türkçe metinlerde *lingua franca* olarak geçmiştir. Tüm bu alternatif kullanımlar değerlendirildiğinde, bugün İngilizcenin statüsünü tanımlayan bu kavram için *ortak iletişim dili* demek terimin ortaya koyduğu çerçevenin daha net çizilmesini sağlayacaktır. Bu karşılığın gayet açık ve kullanım olarak da *Ortak İletişim Dili Olarak İngilizce (English as a Lingua Franca)* örneğinde olduğu gibi oldukça yerinde olduğunu düşünüyoruz.

Microteaching

Microteaching öğretmen eğitimi sürecinde uygulamalı boyutta sıklıkla uygulanan tekniklerden birisidir. Bu terime ilişkin terim sözlükleri ve alanda yayınlanmış çalışmalar incelendiğinde aşağıdaki gibi bir durum ortaya çıkmaktadır.

Tablo 13. Terim 13- Microteaching

Terim: Microteaching	
İngilizce açıklama:	
Allen (1967)	Essentially constructed, but real teaching, the technique allows teachers to apply clearly defined teaching skills to carefully prepared lessons in a planned series of five to ten-minute encounters with a small group of real students, often with an opportunity to observe the results on videotape (s. 1).
Richards ve Schmidt (2002)	A technique used in the training of teachers, in which different teaching skills are practiced under carefully controlled conditions. It is based on the idea that teaching is a complex set of activities which can be broken down into different skills (s. 331).
Türkçe karşılığı:	
Kocaman (1991)	küçük ölçekli öğretim (s. 147)
Kocaman ve Osam (2000)	küçük ölçekli öğretim (s. 142)
Redhouse (2010)	küçük ölçekli öğretme (s. 169)
Ekşi (2012)	mikroöğretim (s. 267)
Sarıgöz (2014)	mikro-öğretim (s. 30)
Bozyiğit (2015)	mikroöğretim (s. viii)
Yaman (2016)	küçük ölçekli öğretim (s. 334)
Tureng (2018)	(1) mikroöğretim (2) küçük ölçekli öğretim
Önerilen	küçük ölçekli öğretim

Tablo 13'te de görüldüğü gibi *microteaching* öğretmen eğitiminde sınıf ortamında öğretmenlik deneyimi kazanmak için kapsamı ve zamanı kısıtlı küçük çaplı öğretimleri kapsamaktadır. Türkçe karşılıklar değerlendirildiğinde iki ana eğilimin olduğunu görüyoruz. Terim sözlüklerinin hepsinde *küçük ölçekli öğretim/öğretme* karşılığı verilirken İngiliz Dili Eğitimi alanında yayımlanmış çalışmaların pek çoğunda terimdeki önekin ödünçleme yoluyla kullanıldığını (mikroöğretim) görüyoruz. Bu terim için kullanım önerimiz incelenen sözlüklerde verilen ve Türkçe terim olmaya daha uygun olan *küçük ölçekli öğretim* karşılığıdır.

Minimal Pair

Minimal pair İngilizcenin sesletim boyutuyla ilgili tespit edilen bir terimdir. Bu kavram, İngilizce öğrenenlere genellikle sıkıntı doğuran ve dolayısıyla öğretmenler tarafından özellikle çeşitli çalışmalarla üstünde durulan bir husustur.

Tablo 14. Terim 14- Minimal Pair

Terim: Minimal Pair	
İngilizce açıklama:	

Richards ve Schmidt (2002)	Two words in a language which differ from each other by only one distinctive sound (one PHONEME) and which also differ in meaning. For example, the English words <i>bear</i> and <i>pear</i> are a minimal pair as they differ in meaning and in their initial phonemes /b/ and /p/ (s. 332).
Thornbury (2006)	A minimal pair is a pair of words which differ in meaning when only one sound (one phoneme) is changed. Pair and bear are minimal pairs, since their difference in meaning depends on the different pronunciation of their first sound: /p/ versus /b/ (s. 132).
Türkçe karşılığı:	
Kocaman (1991)	az ayrımlı çift (s. 147)
Kocaman ve Osam (2000)	en küçük çift (s. 143)
Vardar (2002)	en küçük çift (s. 93)
İmer, Kocaman, Özsoy (2011)	en küçük çift (s. 331)
Karaağaç (2013)	en küçük çift (s. 915)
Yaman (2016)	tek ayrımlı çift (s. 335)
Alagözlü (2016)	tek ayrımlı çift (s. 186)
Tureng (2018)	(1) yalın çift (2) tek ayrımlı çift (3) en küçük çift (4) az ayrımlı çift
Önerilen	tek ayrımlı çift

Tablo 14’te sunulan İngilizce açıklamalarda görüldüğü üzere *minimal pair* anlam olarak birbirinden tamamen farklı ancak sesletim olarak sadece tek bir ses ayrımına sahip sözcük çiftlerini tanımlamaktadır. Terimin işlevi dikkate alındığında ayrımı oluşturan detayın tek bir ses olduğu vurgulanmaktadır. Bu bağlamda, sözü edilen çalışmalarda geçen *en küçük çift* veya *az ayrımlı çift* karşılıklarından ziyade Türkçe karşılık olarak *tek ayrımlı çift* teriminin kullanılmasının daha doğru olacağı kanaatindeyiz.

Scaffolding

Scaffolding Yapılandırıcı Yaklaşım ekolü bağlamında ön plana çıkmış ve özellikle işbirliği ve sosyal boyutta öğretme ve öğrenme süreçlerinin vazgeçilmez bir unsuru haline gelmiştir. Sözlük anlamı itibarıyla eğitim veya dil eğitimi alanıyla herhangi bir bağı olmayan bu terimin de Türkçe karşılığı konusunda alanda bir mutabakat yoktur.

Tablo 15. Terim 15- Scaffolding

Terim: Scaffolding	
İngilizce açıklama:	
Richards ve Schmidt (2002)	1. The support provided the learners to enable them perform tasks which are beyond their capacity, 2. A teaching/learning strategy where the teacher and learners engage in a

	collaborative problem-solving activity with the teacher providing demonstrations, support, guidance and input and gradually withdrawing these as the learner becomes increasingly independent (s. 466).
Thornbury (2006)	Scaffolding is the temporary support that surrounds a building under construction. The term is used metaphorically to describe the temporary interactional support that is given to learners while their language system is 'under construction' (s. 201).
Türkçe karşılığı:	
Redhouse (2010)	öğrenmeyi destekleme stratejisi (s. 231)
Kol (2011)	yapı iskelesi (s. 11)
Ozan (2013)	yönlendirici destek (s. 1)
Güngör (2013)	yapı iskelesi (s. ix)
Yaman (2016)	öğrenim çerçevesi oluşturma (s. 381)
Ahçı (2016)	iskele kurma (s. 1)
Özkan (2016)	öğretim desteği (s. v)
Tureng (2018)	yönlendirici destek/öğrenme desteği
Önerilen	öğrenme desteği

Tablo 15'te verilen İngilizce açıklamalara bakıldığında *scaffolding* teriminin, üstünde çalışılan bir konuda öğrenen kişinin o konuyla ilgili kendi ayakları üstünde durana kadar kendinden daha bilgili bir öğretmen veya bir akrandan aldığı geçici yardımı ifade ettiğini görüyoruz. Ancak terimin İngilizce orijinalinin ilk anlamı itibariyle inşaat alanında *yapı iskelesi* anlamına geldiğini ve bu durumun Türkçe karşılıklar konusunda farklılıklar ortaya koyduğunu söyleyebiliriz. Bazı araştırmacılar terimin ilk anlamını dil eğitimi alanına aynen aktarırken, bazıları ise kastedilen anlama odaklanıp *öğrenmeyi destekleme stratejisi*, *öğrenim çerçevesi oluşturma*, *yönlendirici destek* ve *öğretim desteği* gibi karşılıklar kullanmıştır. Bahsi geçen bu karşılıkların hepsinin kullanım olarak bir yanlışlık içermediğini söyleyebiliriz. Ancak, özellikle Yapılandırmacı Yaklaşım tarafından altı çizilen *öğrenme* ve *öğrenen özerkliği* (learner autonomy) boyutunu vurgulamak için Türkçe *öğrenme desteği* karşılığının daha isabetli olacağını düşünüyoruz.

Washback/Backwash Effect

Bu çalışma kapsamında son olarak ele alacağımız terim dil eğitimi bağlamında ölçme-değerlendirme boyutu altında ele alınan *washback/backwash effect* kavramıdır. Türkçe kullanım açısından çeşitlilik gösteren bu kavram sözcük anlamı değil, kastedilen anlam bağlamında ele alınmaktadır.

Tablo 16. Terim 16- Washback/Backwash Effect

Terim: Washback/Backwash Effect	
İngilizce açıklama:	
Brown (2001)	... the benefit that tests offer to learning. When students take a test, they should be able, within a reasonably α short period of time, to utilize the information

	about their competence that test feedback offers (s. 410).
Richards ve Schmidt (2002)	(In testing) the positive or negative impact of a test on classroom teaching or learning (s. 586).
Türkçe karşılığı:	
Özmen (2011)	ket vurma etkisi (s. 215)
Şenel ve Tütüniş (2011)	olumsuz transfer (s. 44)
Akpınar ve Çakıldere (2013)	geriye dönük etki (s. 94)
Yaman (2016)	sınavın öğrenci ve öğrenme üstündeki etkisi (s. 419)
Çakır (2017)	ket vurma etkisi (s. 62)
Cinkara ve Tosun (2017)	sınavın yankılanma etkisi (s. 408)
Tureng (2018)	(1) öğrencilere yapılan sınavın öğrenciler üzerinde bıraktığı olumlu ya da olumsuz etkilerin tümü (2) ket vurma etkisi
Önerilen	sınav etkisi

Tablo 16'dan da anlaşılacağı üzere *washback/backwash effect* terimi girilen sınavların öğrenci, öğrenme ve hatta öğretmen üzerindeki etkilerini kapsamaktadır. Bu etki olumlu veya olumsuz olabilir. Alanyazında kullanılan Türkçe karşılıklara baktığımızda olumsuz boyutun ön plana çıkarıldığı (*olumsuz transfer, ket vurma etkisi*) kavramların yanında olaya olumlu ya da olumsuzluk bilgisi katmayan (*geriye dönük etki, sınavın öğrenci ve öğrenme üstündeki etkisi, sınavın yankılanma etkisi*) bazı karşılıkların kullanıldığını görüyoruz. İngilizce tanımlarda da açıkça görüleceği gibi olumlu ya da olumsuzluk bilgisi bu terimin içinde yoktur. Dolayısıyla, doğru Türkçe karşılığın kavrama tarafsızlık katan ve terimsel kısalık ve özlük ilkesine uyan *sınav etkisi* olabileceğini düşünüyoruz.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

İngiliz dili eğitiminde yaygın olarak kullanılan terimlerin Türkçe karşılıklarının incelendiği bu çalışmada mevcut alanyazında kullanılan Türkçe karşılıklardaki aynı terim için farklı kullanımların olması sorunu üzerinden yola çıkılmıştır. Yapılan nitel çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Öncelikle Türkçeye aktarımında sorun olan terimler tespit edilmiş ve bu terimlere ait İngilizce açıklamaları incelenmiştir. Tespit edilen terimler *authentic material, additive-subtractive bilingualism, code-switching, Common European Framework of Reference for Languages (CEFR), corpus, critical age/period, extensive-intensive reading, face-threatening act, flipped learning, formative-summative assessment, fossilization, lingua franca, microteaching, minimal pair, scaffolding* ve *washback/backwash effect* kavramlarıdır. Tespit edilen her bir terim için orijinal anlamlarına en yakın karşılıklar önerilmiştir.

Çalışma araştırmacıların ulaştıkları İngiliz dili eğitimi alanıyla ilgili yazılmış sözlükler ve Türkiye'de bu alandaki yayınlanmış hakemli dergilerin öz bölümlerindeki en çok karşılaşılan terimlerle sınırlıdır. Elbette ki Türkçeye aktarımında sorun olan sadece çalışmamızdaki terimler

değildir. Ancak, çalışma kapsamında ele alınan terimlerin alanla ilgili çalışmalar incelendiğinde Türkçe karşılık çeşitliliği fazla olan terimler arasında olduğu görülecektir.

Bu çerçevede, çalışmamızın İngiliz dili eğitimi alanındaki diğer terimlerin Türkçeye aktarımıyla ilgili sorunların tespiti ve çözüm önerileri noktasında, gelecek çalışmalara da ışık tutacağı kanaatindeyiz. Standart terim seçimi ve kullanımıyla birlikte alanla ilgili terimlerin çok daha iyi anlaşılacağı ve bir nebze olsun tutarlılık sağlanacağı düşüncesindeyiz.

KAYNAKÇA

- Ahçı, Z.G. (2016). *3-5 Yaş Çocuklarının Soğuk Ve Sıcak Yürütücü İşlev Performanslarının Annelerin İskele Kurma Etkinlikleriyle İlişkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Akpınar, K. D. & Çakıldere, B. (2013). Washback effects of high-stakes language tests of Turkey (KPDS and ÜDS) on productive and receptive skills of academic personnel. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 9(2), 81-94.
- Aktuna, S. D. & Kamışlı, S. (1997). Sözeylemler Bağlamında Türkçe'de Kibarlık İmleri. *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, 133-141.
- Alagözlü, N. (2016). Eğitimsel Dilbilim Kapsamında Küçük Ölçekli Dilbilim ve Dil Öğretimi: Kavramları ve Katkıları. *Türkbilig*, 32, 181-208.
- Allen, D. W. (1967). *Micro-teaching. A description*. San Francisco: Stanford University Press.
- Arslan, A. & Coşkun, A. (2012). Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı: Türkiye ve Dünyada Neler Oluyor? *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*.12, 1-19.
- Ataş, U. (2012). *Discourse functions of students' and teachers' code switching in EFL classrooms: a case study in a Turkish university*. Unpublished MA Thesis. Middle East Technical University, Ankara.
- Avrupa Konseyi (2009). *Diller için Avrupa ortak başvuru metni*. Çev. MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı). TC MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Yayınları: Ankara. (Özgün kitap 2001'de yayınlandı).
- Badem, N. (2014). *Repetitions as Communication Strategies Used by Turkish Adult EFL Learners: A Cross-Sectional Study*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Başaran, B. Ç. (2013). Laughter as a Face Management Device in Turkish: Evidence from Turkish Spoken Corpus. *Dil ve Edebiyat Dergisi*, 10(2), 75-100.
- Bican, G. (2017). *Danimarka'da Türkçe-Danca Konuşan Öğrencilerin Dil Görünümlerinin İki*

Dillilik Temelinde İncelenmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Boztaş, İ. (2003). *Çeviri Sözlüğü*. Ankara: Hacettepe-Taş.

Bozyiğit, E. (2015). *Action Research: Video-Assisted Written Constructivist Feedback of ELT Student Teachers in Microteaching Sessions*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Brown, H. D. (2001). *Teaching by Principle: An Interactive Approach to Language Pedagogy*. San Francisco: Longman.

Brown, H. D. (2004). *Language Assessment: Principles and Classroom Practices*. White Plains, NY: Pearson Education.

Cinkara, E. & Tosun, Ö. Ö. (2017). Üniversite İngilizce Hazırlık Sınıfında Küçük Ölçekli Bir Sınav için Görünüş Geçerliliği Çalışması. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 395.

Council of Europe (2001). *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*. Cambridge: CUP.

Çakır, İ. (2017). The Washback Effects of Secondary Education Placement Examination on Teachers, School Administrators and Parents with Specific Reference to Teaching English as a Foreign Language. *Turkish Journal of Teacher Education*, 6(2).

Çetinkaya, S. (2017). Çok dillilik ve Kimlik. *Journal of International Social Research*, 10(50), 371-377.

Demiralay, R. & Karataş, S. (2014). Evde ders okulda ödev modeli. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 333-340.

Demirezen, M. (2008). The/æ/and/ʌ/Phonemes as Fossilized Pronunciation Errors for Turkish English Language Teachers and Students: Undoing the Fossilized Pronunciation Error. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 4(2), 73-82.

Durak, H. Y. (2017). Ortaokul Öğrencileri için Ters Yüz Öğrenme Hazırbulunuşluk Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(3), 1056-1068.

Ekmekçi, E. (2014). *Flipped writing class model with a focus on blended learning*. Unpublished PhD Dissertation. Gazi University Graduate School of Educational Sciences, Ankara.

Erdem, S. & Toy, B. Y. (2017). Yabancı Dil Ağırlıklı Beşinci Sınıf İngilizce Programına Yönelik İhtiyaçların Belirlenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 12(28), 259-280.

Eriş, E. (2013). *Common Errors Committed by Students of University of Siirt and*

Determination of Effectiveness of Grammar Translation / Communicative Language Teaching on Writing Skills. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Flipped Learning Network, 2014, March 12. *Definition of flipped learning*.

www.flippedlearning.org/definition (Ziyaret Tarihi: 21.03.2018)

Güngör, M. A. (2013). *Çevrimiçi Yabancı Dil Eğitimi Ortamlarında Öğrenci-Öğretmen Ve Öğrenci-İçerik Etkileşimlerinin Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Güven, M. (2015). Kıbrıs ağzında gereklik üzerine. *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, 2, 1-24.

Hişmanoğlu, M. (2007). The [ɔ:] and [oʊ] Contrast as a Fossilized Pronunciation Error of Turkish Learners of English and Solutions to the Problem. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 3(1), 98-115.

Işık, H. (2003). *An Investigation on Customer Interactional Principles and Face-threatening Speech Act Performance in Service Encounters: The Case of Turkish and English*. Yayınlanmamış doktora tezi, ODTÜ.

İmer, K., Kocaman, A., & Özsoy, A. S. (2011). *Dilbilim Sözlüğü*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.

İnceçay, G. & Akyel, A. S. (2014). Turkish EFL teachers' perceptions of English as a lingua franca. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 5(1), 1-19.

Johnson, K. & Johnson, H. (Eds.) (1998). *Encyclopedic Dictionary of Applied Linguistics*. Blackwell Publishing.

Kaçmaz, E. & Aksu Ataç, B. (2017). The Use of Literary Texts as Authentic Materials in Language Teaching Classes: Othello by Shakespeare. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(4), 1311-1329.

Kanık, M. (2013). Lingua Franca Olarak İngilizce Standartlaştırılmalı mı? *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(3), 1059-1070.

Kansu-Yetkiner, N. (2008). İncelik Kuramı ve Yüz Olgusu Bağlamında Çeviri Çalışmalarında İşlevsel-Edimbilimsel Eleştiri Yöntemi Uygulaması. *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, 31-49.

Karaağaç, G. (2013). *Dil Bilimi Terimleri Sözlüğü*. Ankara: TDK Yayınları.

Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma ve Yöntemi* (15. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kardas, F. & Yeşilyaprak, B. (2015). A Current Approach To Education: Flipped Learning Model. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 48(2), 103-121.

Keçik, İ. & Ülsever, Ş. (1994). Dil Öğretimi Terimleri Ön çalışması. *Dilbilim Araştırmaları*, 5, 305-309.

Kocaman, A. (1990). Dilbilim Terimleri Sözlüğü. *Dilbilim Araştırmaları*, 1, 155-190.

Kocaman, A. (1991). Dilbilim Terimleri Sözlüğü -Ek. *Dilbilim Araştırmaları*, 2, 146-147.

Kocaman, A. (1992). Toplumdilbilim Terimleri, *Dilbilim Araştırmaları*, 3, 115-116.

Kocaman, A. (1998). Uygulamalı Dilbilim. *Dilbilim Araştırmaları*, 8, 101-106.

Kocaman, A. & Osam, N. (2000). *Uygulamalı Dilbilim-Yabancı Dil Öğretimi Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Hitit Yayınları.

Kol, S. (2011). Erken Çocuklukta Bilişsel Gelişim Ve Dil Gelişimi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 1-21.

Mergen, F. (2010). *İkidilli bireylerin anadilinde ve ikinci dilinde dilbilgisel ve anlambilimsel işlemlerinin nörodilbilimsel açıdan incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. DEÜ Sosyal Bilimleri Enstitüsü.

Munzur, Z. (2014). Reflections on the Impact of Absence of Summative Assessment on Students' Motivation and Learning. *Journal of Education and Future*, 6, 71-89.

Ozan, Ö. (2013). Bağlantıcı (Connectivist) Mobil Öğrenme Ortamlarında Yönlendirici Destek (Scaffolding). Yayınlanmamış Doktora Tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.

Önen, S. (2014). *Lexico-Grammatical Features of English as a Lingua Franca: A Corpus-based Study on Spoken Interactions*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi, Eğitimi Bilimleri Enstitüsü.

Özkan, M. (2016). *Motivating and Engaging EFL Learners in E-Learning with Game Elements*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü.

Özmen, K. S. (2011). Washback effects of the inter-university foreign language examination on foreign language competences of candidate academics. *Novitas-ROYAL (Research on Youth and Language)*, 5(2), 215-228.

Redhouse (2010). *Eğitim Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Sev Yayıncılık.

Richards, J. C. & Schmidt, R. (2002). *Longman Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics (Third Edition)*. London: Longman.

Ruhi, Ş. (2013). The interactional functions of tamam in spoken Turkish. *Dil ve Edebiyat Dergisi*, 10(2), 9-32.

Sato, Y. (2010). "Kuki Ga Yomenai": Situated Face-Threatening Act Within Japanese Social Interaction. *Novitas-ROYAL*, 4(2), 173-181.

- Seidlhofer, B. (2011). *Understanding English as a Lingua Franca*. Oxford: Oxford University Press.
- Sever, S. & Sever, G. (2017). Students' Self-assessments Regarding the Effects of Flip Learning Practice in Music Lessons. *Electronic Turkish Studies*, 12(18), 505-522.
- Snow, C. & Hoefnagel-Höhle, M. (1978). The Critical Period for Language Acquisition: Evidence from Second Language Learning. *Child Development*, 49(4), 1114-1128.
- Şenel, E. & Tütüniş, B. (2011). The Washback Effect of Testing on Students' Learning in EFL Writing Classes. *Dil Dergisi*, 153, 43-52.
- Temizyürek, F. & Birinci, F. G. (2016). Yabancı Dil Öğretiminde Otantik Materyal Kullanımı/Using Authentic Materials in Foreign Language Teaching. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 54-62.
- Tucker, B. (2012). The flipped classroom: Online instruction at home frees class time for learning. *Education Next*, 12(1), 82-83.
- Tuncay, H. (2013). *ELT & Linguistics Dictionary*. İstanbul: Yalın Yayıncılık.
- Vardar, B. (Ed.). (1980). *Dilbilim ve Dil Bilgisi Terimleri Sözlüğü*. Ankara: TDK Yayınları.
- Vardar, B. (Ed.). (2002). *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Yaman, İ. (2016). *Akademik Terimler ve İfadeler Sözlüğü*. İstanbul: Yalın Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (9. Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, Ş. N., Sarsar, F., & Çobanoğlu, A. A. (2017). Dönüştürülmüş Sınıf Uygulamalarının Alanyazına Dayalı İncelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(60), 76-86.
- Yücel, M. S. (2006). Avrupa Ortak Başvuru Metni - Avrupa Dil Portföyü Eleştirel Bir Yaklaşım. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 110-122.
- Zülfikâr, H. (1991). *Terim Sorunları ve Terim Yapma Yolları*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

<http://www.tdk.gov.tr> (Ziyaret Tarihi: 21.03.2018)

<http://tureng.com/tr/turkce-ingilizce> (Ziyaret Tarihi: 21.03.2018)